

Özkan AVCI

**DUYGUSAL ZEKÂ
VE
İLETİŞİM**

2. BASKI

İSTANBUL - 2019

BETA

Yayın No: 3951
İletişim Dizisi: 152

Duygusal Zekâ ve İletişim
Özkan Avcı

İkinci Baskı: Ekim 2019
ISBN: 978 - 605 - 242 - 491 - 9
Tasarım Uygulama: Gülgonca Çarpık / Veyssel Coşkun
Kapak Tasarım: Bayram Turidi
İllüstrasyon: Murat Sarı

Baskı ve Cilt: Birlik Fotokopi Baskı Ozalit Gıda San. Tic. Ltd. Şti.
Nispetiye Mah. Birlik Sokak No: 2
Nevin Arıcan Plaza 1. Levent/Beşiktaş/İST.
Tel: (0-212) 269 30 00 (Sertifika No. 20179)

© 2019 Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
Tüm hakları saklıdır. Tamamının ya da herhangi bir bölümünün
yayıncının yazılı izni olmadan çoğaltılması yasaktır.

Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
Sertifika No: 16136
Narlıbahçe Sok. No: 11 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: (0212) 511 54 32 - 519 01 77 Fax: (0212) 513 87 05 - 511 36 50
www.betayayincilik.com

Kütüphane Kimlik Kartı
DUYGUSAL ZEKÂ ve İLETİŞİM

Özkan Avcı

VIII + 218 sayfa, 135 x 195 mm

Font: Adobe Garamond Pro, 12 punto, Kaynakça var, dizin yok

ISBN: 978 - 605 - 242 - 491 - 9

1. Duygu, 2. Zekâ, 3. Duygusal Zekâ, 4. İletişim, 5. İletişim Becerileri

ÖNSÖZ

Kitaptan yararlanacak olan tüm bireylerin; kendi duygularını ve iletişim kurdukları diğer bireylerin duygularını anlaması ve bilinçli olarak kullanabilmesi için gerekli olan “*duygusal zekâ*”, hayatın her anında var olan “*iletişim*” ve etkili iletişim için gerekli olan “*temel iletişim becerileri*” bağlamında kendilerini geliştirmeleri ve kaynak kitap olarak kullanmaları amaçlanmıştır.

Bu kapsamda eğitim hayatımda benden desteklerini, emeklerini, bilgilerini ve tavsiyelerini esirgemeyen başta Prof. Dr. Fatma GEÇİKLİ ile Doç. Dr. Eyyup AKBULUT olmak üzere tüm hocalarıma ve eserin baskısında gösterdikleri önemden dolayı Beta Yayınevi çalışanlarına teşekkürü bir borç bilirim.

Ayrıca her anımda bana hassasiyetle ve anlayışıyla yaklaşan canım eşime ve kızlarıma sevgilerimi sunuyorum.

Öğr. Gör. Özkan AVCI

İÇİNDEKİLER

Giriş.....	1
------------	---

1. Bölüm **DUYGU**

1.1. DUYGU.....	9
1.1.1. Duyguların Sınıflandırılması	12
1.1.2. Duygu Teorileri.....	16
1.1.2.1. James ve Lange'in Duygu Teorisi.....	17
1.1.2.2. Cannon ve Bard'in Duygu Teorisi	18
1.1.2.3. Schachter ve Singer'in Duygu Teorisi	20
1.1.2.4. Evrensel Duygular Teorisi.....	21

2. Bölüm **ZEKÂ**

2.1. ZEKÂ.....	31
2.1.1. Zekâ Teorileri	34
2.1.1.1. Tek Etmen Teorisi	34
2.1.1.2. Çift Etmen Teorisi	36
2.1.1.3. Çok Etmen Teorisi	38
2.1.1.3.1. Sözel-Dilsel Zekâ	43
2.1.1.3.2. Mantıksal-Matematiksel Zekâ	44
2.1.1.3.3. Görsel-Mekânsal Zekâ	46

2.1.1.3.4. Bedensel-Kinestetik Zekâ.....	47
2.1.1.3.5. Müziksel-Ritmik Zekâ	49
2.1.1.3.6. Sosyal-Kişilerarası Zekâ.....	50
2.1.1.3.7. Kişisel-İçsel Zekâ.....	51
2.1.1.3.8. Doğacı Zekâ	53
2.1.2. Zekâ, Duygu ve Beyin İlişkisi.....	54

3. Bölüm DUYGUSAL ZEKÂ

3.1. DUYGUSAL ZEKÂ.....	69
3.1.1. Duygusal Zekâ (EQ) ve Bilişsel Zekâ (IQ) İlişkisi	78
3.1.2. Duygusal Zekâ Modelleri.....	84
3.1.2.1. Mayer ve Salovey Modeli.....	86
3.1.2.2. Goleman Modeli.....	87
3.1.2.3. Bar-On Modeli	91
3.1.2.4. Cooper ve Sawaf Modeli	100
3.1.2.5. Bradberry ve Greaves Modeli.....	102

4. Bölüm İLETİŞİM

4.1. İLETİŞİM.....	113
4.1.1. İletişim Unsurları.....	117
4.1.1.1. Kaynak/Gönderici.....	118
4.1.1.2. Mesaj/İleti.....	119
4.1.1.3. Kanal.....	120
4.1.1.4. Alıcı.....	122
4.1.1.5. Geri Bildirim	123
4.1.1.6. Yardımcı Unsurlar.....	125
4.1.2. İletişim Türleri.....	129
4.1.2.1. Araçlar Açısından İletişim Türleri	129

4.1.2.1.1. Yazılı İletişim	129
4.1.2.1.2. Sözlü İletişim	131
4.1.2.1.3. Sözsüz İletişim	135
4.1.2.1.4. Görsel ve İşitsel İletişim	138
4.1.2.2. İşleyiş Açısından İletişim Türleri.....	139
4.1.2.2.1. Tek Yönlü İletişim	139
4.1.2.2.2. Çift Yönlü İletişim	140
4.1.2.3. Yapısal Açısından İletişim Türleri.....	141
4.1.2.3.1. Bireysel İletişim.....	141
4.1.2.3.2. Kişilerarası İletişim.....	144
4.1.2.3.3. Grup İletişimi	147
4.1.2.3.4. Örgütsel İletişim	150

5. Bölüm

İLETİŞİM BECERİLERİ

5.1. İLETİŞİM BECERİLERİ.....	157
5.1.1. Temel İletişim Becerileri.....	169
5.1.1.1. Sözlü İletişim Becerileri.....	172
5.1.1.2. Sözsüz İletişim Becerileri.....	182
5.1.1.3. Yazılı İletişim Becerileri	187
5.1.2. İletişim Becerileri ve Duygusal Zekâ Arasındaki İlişki	189
GENEL DEĞERLENDİRME	197
KAYNAKÇA.....	201

GENEL DEĞERLENDİRME

Bireylerin güzel değerlere sahip olup, çevreleriyle olumlu ilişkiler kurmaları için duygusal zekâlarını etkin ve doğru kullanmaları gerekmektedir.

Bireylerin zekâlarının sosyal boyutunu ifade eden duygusal zekâ üzerine yapılan çalışmalara bakıldığında, duygusal zekâ; bireylerin kendini tanımada, hedeflerine ulaşmada, duygularının farkında olmasında, hayattan zevk almasında, kendini motive etmesinde, empati kurmasında, yapıcı düşünmesinde, diğer bireylerle olan ilişkilerini yönetmesinde, sağlıklı ve bilinçli olarak kararlar vermesinde, problemleri çözümünde, enerjisini olumlu yönde kullanmasında yararlanılacak bir zekâ türü olarak ortaya çıkmaktadır.

Artık bireylerin sabit olan bilişsel mantıksal zekâ seviyelerinin yani "IQ" düzeylerinin yüksek olması, o bireylerin başarılı olacağını söylemesi açısından yetersiz kalmakta ve bireylerin her yaşta geliştirilebilen ve özellikle eğitim ile yüksek seviyelere çıkarılabilecek olan kişisel, duygusal, sosyal ve yaşama ait boyutlarını kapsayan zekâ seviyeleri yani "EQ" düzeyleri ön plana çıkmaya başlamaktadır.

Bu durum “IQ” ile “EQ” kavramlarının birbirine zıt değil, aksine birbirleriyle dinamik bir etkileşim halinde olduklarını göstermektedir. Bu kapsamda düşünme, mantık yürütme, karar verme, algılama, sorun çözme, muhakeme etme gibi bilişsel süreçlerin etkinliği, duygusal yeteneklerin varlığına bağlıdır. Bu durum IQ’ları eşit düzeyde yüksek olan bireylerin sosyal hayatta veya iş yaşamlarında aynı derecede başarılı olamamalarından anlaşılmaktadır. Duygusal zekâ eksikliği, bireylerin özel hayatından iş hayatına, toplumla olan ilişkilerinden kendi sağlık durumlarına kadar birçok alanda kötü sonuçlar doğurabilmektedir.

Duygusal zekâ, duyguları ayarlayan bir sistemdir ve bireyin önce kendi duygularının sonra da karşısındaki bireyin duygularının farkında olmasıdır. Duygular, yaşamla ilgili birçok bilginin kaynağıdır ve duyguların içerisinde bulunan ifadelerin çözümlenme becerisi, bireye enerji vermekte, bireyi harekete geçirmekte ve bireyi motive etmektedir. Duyguların davranışları etkilediğinin farkında olmak ve duyguları sağlıklı davranışlarda bulunmak için kullanmak önemli bir yetenektir. Bireyin, olumlu ve olumsuz davranışların arasındaki farkın bilincinde olarak hem kendisi için hem de karşısındaki bireyle kuracağı iletişim için ifadelerini olumlu yönde düzenleyerek etkileşimde bulunması bir duygusal zekâ göstergesidir.

Bu gösterge ile kendi duygularının ve başkalarının duygusal durumlarının farkında olan bireyler, iletişim kurdukları süreç içerisinde duygularını ve bu duygularını yansıtan ifadelerini doğru yerlerde kullanarak daha etkili bir iletişim içerisinde bulunacaklardır.

Bireylerin ilişkilerinin temelinde duygusal yeterliliklerini yansıtan iletişim vardır. İletişim sürekli olarak devam eden bir mesaj alışverişidir. Konuşan mesajı göndermekte ve dinleyen ise bu mesaja tepkide bulunmaktadır. Bu döngü içinde de etkileşim sürüp gitmektedir. Bireyler iletişimi, kendilerini başkalarına anlatmak, başkalarını tanımak ve başkalarını etkilemek amacıyla kullanmaktadır. İletişim, içerisinde birlikte olmayı, paylaşmayı ve toplum içerisine kaynaşmayı içermektedir.

Etkili iletişim becerilerine sahip olan bireylerin, kendinden daha emin, karşılaştığı sorunlarla daha etkili bir şekilde başa çıkabilen ve çözüm odaklı düşünen insanlar oldukları görülmektedir.

Bireylerin sahip oldukları duygular, algılama ve bilgileri değerlendirme aşamalarında daha çok etkili olmaktadır. Çünkü bireyler, değer yargılarına ve beklentilerine uygun bilgilere daha çok ilgi göstermektedir. Bu nedenle bireyin etkili bir iletişim kurarak başarı sağlayabilmesi, iletişim becerilerini kullanabilmesi, kendisinin ve karşısındaki bireyin duygusal durumunu dikkate alarak hareket edebilmesine bağlı olmaktadır.

Bireylerin bu doğrultuda etkili bir iletişim kurabilmeleri ve çözüm odaklı olabilmeleri için duygusal zekâya sahip olmaları gerekmektedir. Çünkü iletişim becerileri ve duygusal zekâ hem bireyin hem de ilişkide bulunduğu diğer bireylerin üzerinde olumlu etkileri olan ve birlikte yaşamın ya da çalışmanın etkililiği ve verimliliği için önem arz eden birbirleriyle yakından ilişkili olan iki kavramdır.

Bireylerin, duygusal zekâlarını kullanmaları için duygularını yüz ifadeleri ve ses özellikleri ile aktarmaları, yani iletişim kurmaları gerekmektedir. Bu doğrultuda duygusal zekâsını ve iletişim becerilerini etkin kullanan bireyler, kendinden daha emin sağlıklı ilişkiler kurarak, karşılaştıkları sorunları daha rahat çözmekte, istek ve arzularını daha iyi anlatmakta ve kendilerini bilerek sağlıklı hareket etmektedir.

Sonuç olarak bireylerin kendilerinin ve diğer bireylerin duygularını anlayabilmesi ve farkında olmasını ifade eden *duygusal zekâ* ve iletişim sürecinde başkalarını daha iyi anlayarak, onların duygu ve düşünceleri ile özdeşleşme, iletişimde etkinliğinin sağlanması için sözlü, sözsüz ve yazılı bir dizi yeteneği içerisinde barındıran ve ben dili, empati, beden dili ve etkili dinleme gibi kavramlarla ifade edilen *iletişim becerileri*, bireylerin yaşamlarında önemli bir rol oynamaktadır.

Duygusal zekânızı önemsemeniz ve hayatınızda kurduğunuz tüm iletişimlerinizi anlamlandırmanız dileğiyle...

KAYNAKÇA

- Acun Kapıkıran, N. (2016). "Kişilerarası İlişkiler ve İletişimde Empati". Alim Kaya (Ed.), *Kişilerarası İlişkiler ve Etkili İletişim* (s.110-133). Ankara: Pegem Akademi.
- Ağal, S. (2015). *Kamu ve Özel Hastanelerde Çalışan Doktorların Duygusal Zekâ ve Anksiyete Düzeyleri Açısından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ak Sütlü, S. (2013). *Sağlık Çalışanlarında Duygusal Zekâ ve Tükenmişlik İlişkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akbaş, E. (2006). *İstanbul İli Fatih İlçesi İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Belirlenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akgöz, E. ve Sezgin, M. (2009). *Genel İletişim*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Aksoy, B. (15 Ekim 2015). "Ekman'ın Evrensel Duygular Teorisi". Erişim Tarihi: 07 Şubat 2016, <http://www.guncelpsikoloji.net/ekmanin-evrensel-duygular-teorisi/>
- Akyol, Ü. (2011). *Ergenlerde İletişim Becerilerinin Yordayıcıları Olarak Öz-Duyarlık ve Mizah Tarzları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla: Muğla Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aronson, E., Wilson T. D. ve Akert, R. M. (2012). *Sosyal Psikoloji (Social Psychology)*. (Çev.: Okhan Gündüz). İstanbul: Kaknüs Yayınları.

- Aslan, Ş. (2013). *Duygusal Zekâ Dönüşümcü ve Etkileşimci Liderlik*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Avcı, Ö. (2018). “Öğrencilerin *Duygusal Zekâ ile İletişim Becerileri Düzeylerinin Bağımlı Etkinliği Üzerine Bir Uygulama*”. *Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt:9, Sayı:18, 205-220.
- Aysel, L. (2006). *Liderlik ve Duygusal Zekâ*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aziz, A. (2010). *İletişime Giriş*. İstanbul: Hiperlink Yayınları.
- Bacanlı, H. (2002). *Gelişim ve Öğrenme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Bahar, E. (2012). *İletişim*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Balcı, F. ve Karson, A. (2016). “Beyin ve Davranış”. Zeynep Cemalcılar (Ed.), *Psikoloji* (s.56-93). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları.
- Baltaş, Z. ve Baltaş, A. (2005). *Bedenin Dili*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Baltaş, Z. (2006). *Duygusal Zekâ (İnsanın Dünyasını Aydınlatan ve İşine Yansıyan Işık)*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Baran, M. (2014). *Siyasal İletişim Çalışmalarında Yeni Medya Teknolojilerinin Kullanımı*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bar-On, R. (2006). “The Bar-On Model of Emotional-Social Intelligence (ESI)”. *Psicothema*, 18, suppl., 13-25.
- Barutçugil, İ. (2004). *Organizasyonlarda Duyguların Yönetimi*. İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- Bazarbashi, F. (2014). *2-6 Yaşlarda Çocukları Olan Annelerin Duygusal Zekâ Düzeyleri ve Bazı Demografik Özellikleri ile Çocuk Yetiştirmeye Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Bekcan, S. (2015). *İletişim Becerileri, Motivasyon ve Sağlık Çalışanları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Berk, F. M. (2009). "Yabancı Dil Öğretim Yöntemlerinde Sözsüz İletişim ve Beden Dili". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO Dergisi*, Cilt:12, Sayı:1-2, 575-587.
- Bozkurt, M. E. (17 Nisan 2015). "Sosyoloji (Ünite 2-Duygular)". Erişim Tarihi: 07 Şubat 2016, <http://sosyoloji.mehmetefbozkurt.com/sosyoloji/2-donem/birey-ve-davranis/duygular-unite-2/>
- Bradberry, T. ve Greaves J. (2017). *Duygusal Zekâ 2.0 (Emotional Intelligence 2.0)*. (Çev.: Azmi Ulaş). İstanbul: Sola Yayınları.
- Cevizci, A. (1999). *Paradigma Felsefe Sözlüğü*. İstanbul: Paradigma Yayınları.
- Cihangir Çankaya, Z. (2016). "Kişilerarası İlişkiler ve İletişimde Dinleme". Alim Kaya (Ed.), *Kişilerarası İlişkiler ve Etkili İletişim* (s.94-108). Ankara: Pegem Akademi.
- Cüceloğlu, D. (2003). *İyi Düşün Doğru Karar Ver*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Cüceloğlu, D. (2005). *Yeniden İnsan İnsana*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çağlar, İ. ve Kılıç, S. (2011). *Eğitim Fakülteleri İçin Genel İletişim*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Çakar, U. ve Arbak, Y. (2004). "Modern Yaklaşımlar Işığında Değişen Duygu-Zekâ İlişkisi ve Duygusal Zekâ". *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (3), 23-48.
- Çamdereli, M. (2008). *İletişime Giriş*. İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları.
- Çelenk, İ. (2015). *Örgütlerde Duygusal Zekâ ve Psikolojik Yıldırma: Bir Araştırma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çetinkaya, Ö. ve Alparslan M. (2011). "Duygusal Zekânın İletişim Becerileri Üzerine Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir

- Araştırma”. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt: 16, Sayı: 1, 363-377.
- Çıngıl, E. (29 Temmuz 2015). “Neden İfadeler Evrensel?”. Erişim Tarihi: 07 Şubat 2016, <http://psikolojigunlugu.org/?p=30>
- Çolakoğlu, T. (2010). *Çalışma Hayatında Duygusal Zekâ, Algılama ve Motivasyon İlişkisi: ÇOMÜ Örneği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale: Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çüçen, M. (2014). *Duygusal Zekâ İle Bütüncül Performansın Bir Unsuru Olarak Örgütsel Vatandaşlık Davranışları Arasındaki İlişki: Adnan Menderes Üniversitesi İdari Personeli Üzerine Bir Uygulama*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dağlı, M. E. (2006). *Ergenlikte Zekâ Bölümü, Duygusal Zekâ ve Akademik Başarı Arasındaki İlişki*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin: Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Delice, M. ve Günbeyi, M. (2013). “Duygusal Zekâ ve Liderlik İlişkisinin İncelenmesi: Polis Teşkilatı Örneği”. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt:27, Sayı:1, 209-238.
- Delice, M. ve Odabaşı, M. (2013). “Polis Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Duygusal Zekâ Düzeylerinin İncelenmesi”. *Polis Bilimleri Dergisi*, Cilt:15, Sayı:3, 73-93.
- Deniz, İ. (2003). *İletişim Becerileri Eğitiminin İlköğretim 8.Sınıf Öğrencilerinin İletişim Becerisi Düzeylerine Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Doğan, A. ve Geçikli, F. (2007). “İletişim Çatışmalarının Çözümünde Anahtar Kavram: Duygusal Zekâ”. *İletişim ve Medya Çalışmaları 2. Uluslararası Konferansı*, 02-04 Mayıs, Gazimağusa/Kuzey Kıbrıs.
- Doğan, S. ve Demiral, Ö. (2007). “Kurumların Başarısında Duygusal Zekânın Rolü ve Önemi”. *Celal Bayar Üniversitesi İktisadi*

- ve İdari Bilimler Fakültesi Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, Cilt:14, Sayı:1, 209-230.
- Doğan, S. ve Şahin, F. (2007). “Duygusal Zekâ: Tarihsel Gelişimi ve Örgütler İçin Önemine Kavramsal Bir Bakış”. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:16, Sayı:1, 231-252.
- Dökmen, Ü. (2008). *Sanatta ve Günlük Yaşamda İletişim Çatışmaları ve Empati*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Durdu, İ. (2015). *Duygusal Zekâ ve Sınıf İklimi Arasındaki İlişki*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Efe, N. (24 Nisan 2010). “İletişim Sürecinin İşleyişi”. Erişim Tarihi: 03 Nisan 2016, <https://necatiefe.wordpress.com/2010/04/24/iletisim-surecinin-isleyisi/>
- Ege Üniversitesi Beyin Araştırmaları Merkezi (t.y.). “Emosyonel Durumlar ve Duygular”. Erişim Tarihi: 07 Şubat 2016, Ege Üniversitesi Ağ Sitesi: http://eubam.ege.edu.tr/kandel/kandel_50.htm
- Ekman, P. (1992). “Facial Expressions Of Emotion: New Findings, New Questions” *Psychological Science*, 3 (1), s.34-38.
- Epstein, S. (1998). *Constructive Thinking: The Key to Emotional Intelligence*. Westport, CT, USA: Greenwood Publishing Group.
- Erdem, O. (2009). *Duygusal İletişim ve Beden Dili*. İstanbul: Yakamoz Yayınları.
- Erdoğan, İ. (2011). *İletişimi Anlamak*. Ankara: Pozitif Matbaacılık.
- Ergin, H. (2003). *İletişim Becerileri Eğitim Programı'nın Okul Öncesi Dönem Çocuklarının İletişim Beceri Düzeylerine Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Eriş, U. (2016). “Sözsüz İletişim”. Barış Kılınç ve Ufuk Eriş (Ed.), *İletişim Bilgisi* (s.46-71). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları.

- Eroğlu Akın, R. S. (2011). *Ergenlerde Bađlanma Stilleri, İnternet Sosyal İletişim Ağlarının Kullanımı ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Geçikli, F. (2008). *Halkla İlişkiler ve İletişim*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Geçikli, F. (2012). "Liderlik ve Duygusal Zekâ: Mustafa Kemal ATA-TÜRK Örneği". *Atatürk İletişim Dergisi*, Sayı: 3, 19-38.
- Goleman, D. (2013). *Duygusal Zekâ Neden IQ'den Daha Önemlidir? (Emotional Intelligence-Why it can matter more than IQ)*. (Çev.: Banu Seçkin Yüksel). İstanbul: Varlık Yayınları.
- Goleman, D. (2016). "Lideri Lider Yapan Nedir?". Ümit Şensoy (Çev.), *Duygusal Zekâ, Harvard Business Review'den En Etkili Yönetim Fikirleri* (s.7-33). İstanbul: Optimist Yayınları.
- Gölonü, S. ve Karcı, (2010). "İletişim Meslek Lisesi Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeylerinin İncelenmesi (Ankara İl Örneği)". *Gazi Üniversitesi İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, Sayı:31, 123-140.
- Gönenç, E. Ö. (2007). "İletişimin Tarihsel Süreci". *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, Sayı:28, 87-102.
- Gökçe, D. (2011). *Eğitim Denetçilerinin İletişim Becerileri Konusunda Öğretmenlerin Görüşleri ve Beklentileri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gölbahçe, Ö. (2010). "K.K. Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin İncelenmesi". *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Sayı:12 (2), 12-22.
- Güleryüz, M. (2010). *Etkili Öğrenme*. İstanbul: Kumsaati Yayınları.
- Gündeşli, F. (2006). *Çoklu Zekâ Kuramı ve İlköğretim Kurumlarının Yönetim Yapısına Potansiyel Etkileri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Projesi). Kahramanmaraş: Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Güngör, N. (2011). *İletişime Giriş*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Güngör, N. (2015). *İletişime Giriş*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Gürbüz, S. ve Yüksel, M. (2008). "Çalışma Ortamında Duygusal Zekâ: İş Performansı, İş Tatmini, Örgütsel Vatandaşlık Davranışı ve Bazı Demografik Özelliklerle İlişkisi". *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, (2), 174-190.
- Gürel, E. ve Tat, M. (2010). "Çoklu Zekâ Kuramı: Tekli Zekâ Anlayışından Çoklu Zekâ Yaklaşımına". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt:3, Sayı:11, 336-356.
- Gürsoy, A. (2005). *Liderlikte Duygusal Zekâ (Liderlik Özellikleri ile Duygusal Zekâlı Liderlere Ulaşılması) Türk Silahlı Kuvvetlerinde Örnek Bir Uygulama*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Manisa: Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gürüz, D. ve Temel Eğinli, A. (2016). *İletişim Becerileri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Hacı, E. (2012). *İletişim ve Sanat İlişkisi Açısından İstanbul'daki Özel Müzelerin İletişim Faaliyetlerine Yönelik Bir İnceleme*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Işık, M. (2017). *İletişim Bilimine Giriş*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Kalyoncu, Z. (2011). *Duygusal Zekâ ile Örgütten Kaynaklanan Stres Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Hemşireler Üzerinde Bir Araştırma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karabulut, A. (2012). *Duygusal Zekâ: Baron Ölçeği Uyarlaması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karabulut, E. (2014). *Psikolojik Danışman Adaylarının Duygusal Zekâ Düzeyleri ile Düşünme Stilleri Arasındaki İlişki*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Karaca, B. (22 Kasım 2009). "Vites Değiştirme ve Sorun Çözme Yöntemi". Erişim Tarihi: 28.03.2016, <http://www.annenotlari.com/oku/6999/36-vites-degistirme-ve-sorun-cozme-yontemi>
- Karagülmez Abamor, N. (2012). "Frederich Herzberg'in Çift Faktör Teorisi". Erişim Tarihi: 16.02.2016, <http://www.indensebb.com/2012/04/makale-frederich-herzbergin-cift-faktor.html>
- Karakuş, C. (2010). *Kurumsal İletişim Yönetiminde Halkla İlişkiler Ajanslarının Yeri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karcı, Y. (2010). *İletişim Meslek Lisesi Son Sınıf Öğrencilerinin Empatik İletişim Beceri Düzeylerine İlişkin Bir Araştırma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaya, A. (Ed.). (2016). *Kişilerarası İlişkiler ve Etkili İletişim* (9.Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Keleş, E. ve Çepni, S. (2006). "Beyin ve Öğrenme". *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, (2), 66-82.
- Keltner, D. ve Gross J. J. (1999). "Functional Accounts of Emotions". *Cognition and Emotion*, 13:5, 467-480.
- Kılıç, M. (2014). *Sınıf Öğretmenlerinin Velilerle İletişim Kurma Yolları Hakkında Eğitim Müfettişleri, İlköğretim Okul Yöneticilerinin Görüşleri (Bolu İli Örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kılıç, S. (2016). *İşim İletişim*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Kılınçarslan, S. (2016). *İletişime Giriş*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kırtıl, S. (2009). *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Duygusal Zekâ Düzeyleri ile Yaşam Doyumu Düzeylerinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Koç, B., Terzi, Y. ve Gül, A. (2015). "Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerileri ile Kişilerarası Problem Çözme Becerileri Arasın-

- daki İlişki”. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, Sayı:4/1, 369-390.
- Koçel, T. (2011). *İşletme Yöneticiliği*. İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Koçyiğit, M. (2016). *Etkili İletişim ve Duygusal Zekâ*. Konya: Eğitim Kitabevi.
- Korkmaz, B. (2008). *İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Anne-Babalarının Duygusal Zekâ Düzeyleri ile Eğitim Beklentileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Korkmaz, Ö. ve Mahiroğlu, A. (2007). “Beyin, Bellek ve Öğrenme”. *Kastamonu Üniversitesi Eğitim Dergisi*, (15), 93-104.
- Korkut, F. (1996). “İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeğinin Geliştirilmesi: Güvenirlilik ve Geçerlik Çalışmaları”. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, Cilt:2, Sayı:7, 18-23.
- Korkut, F. (2004). *Okul Temelli Önleyici Rehberlik ve Psikolojik Danışma*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Korkut, F. (2005). “Yetişkinlere Yönelik İletişim Becerileri Eğitimi”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:28, 143-149.
- Korkut Owen, F. ve Bugay, A. (2014). “İletişim Becerileri Ölçeği'nin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması”. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:10, Sayı:2, 51-64.
- Kulaksızoğlu, A. (2004). *Ergenlik Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Kurt, S. (2015). *Okul Öncesi Eğitim Kurumu Yöneticilerinin İletişim Becerileri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale: Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kutlu, M., Balci S. ve Yılmaz, M. (2007). “İletişim Becerileri Eğitiminin Öğrencilerin Kendini Ayarlama ve İyimserlik Düzeylerine Etkisi”. *Eurasian Journal of Educational Research*, (27), 1-4.
- Kuzu, A. (2008). *Hemşirelik Öğrencilerinin Duygusal Zekâ ve İletişim Becerilerinin Eşdeğer Öğrenim Gören Öğrencilerle Karşılaştırmalı*

- Olarak Değerlendirilmesi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
Düzce: Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Künüçen, H. (2003). “Meslek Yüksekokulları İçin Genel İletişim”.
Uğur Demiray (Ed.), *Etkili İletişim* (s.57-63). Ankara: Pegem
A. Yayıncılık.
- Levent, B. (2011). *Sınıf Öğretmenlerinin Kişilik Özelliklerinin İletişim
Becerilerine Etkisi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Konya:
Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Lüle Küçükakça, S. (2004). *Kamu Kurumlarında Çalışan Ast ve Üstlerin
Duygusal Zekâ Durumları ile Manisa ve Ankara İllerinde Yapılan
Bir Araştırma.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Manisa:
Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Maboçoğlu, F. (2006). *Duygusal Zeka ve Duygusal Zekanın Gelişimine
Katkıda Bulunan Etkenler.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Maden, S. (2010). “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Sözlü İletişim Be-
cerileri Üzerine Bir Araştırma”. *Sosyal Bilimler Ekev Akademik
Dergisi*, Sayı:44, 145-154.
- Mayer, J. D., Salovey, P. ve Caruso, D. (2000). “Models of Emotion-
al Intelligence”. R. Sternberg (Ed.), *Handbook of Intelligence*
(s.396-420). England: Cambridge University Press,
- Merlevede, P. E., Vandamme, R. ve Bridoux, D. (2006). *7 Adımda
Duygusal Zekâ (7 Steps to Emotional Intelligence).* (Çev.: Tuğba
Kırca). İstanbul: Omega Yayınları.
- Mısırlı, İ. (2008). *Genel ve Teknik İletişim.* Ankara: Detay Yayıncılık.
- Mumcuoğlu, Ö. (2002). *Bar-On Duygusal Zekâ Testi'nin Türkçe Dilsel
Eşdeğerlik, Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması.* (Yayımlanmamış
Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bi-
limleri Enstitüsü.
- Newsome, S., Day, A. L. ve Catano, V. M. (2000). “Assessing the pre-
dictive validity of emotional intelligence”. *Personality and Indi-
vidual Difference*, 29, (6), 1005-1016.

- Niedenthal P. M. ve Ric F. (2017). *Psychology of Emotion*. New York, NY: Routledge Taylor and Francis Group.
- Oğuz, M. T. (2016). “Bireylerarası İletişim ve Grup İletişimi”. Barış Kılınç ve Ufuk Eriş (Ed.), *İletişim Bilgisi* (s.72-99). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları.
- Okumuş, F. (2015). “Sözlü İletişim ve Dil”. “Sözlü İletişim ve Konuşma”. Canan Uluyağcı (Ed.), *Sözlü ve Sözsüz İletişim* (s.22-59). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları.
- Orhan, N. (2012). *Bankacılık Sektöründe Duygusal Zekâ ve Yenilikçi İş Davranışlarının İş Tatmini Üzerine Etkileri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Oskay, Ü. (2014). *İletişimin ABC’si*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Oya, T., Manalo, E. ve Greenwood, J. (2004). “The Influence of Personality and Anxiety on the Oral Performance of Japanese Speakers of English”. *Applied Cognitive Psychology*, 18, 841-855.
- Ören, I. (2011). *Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeyleri ile Kişisel Yönelimleri Arasındaki İlişki*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla: Muğla Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özbey, Ç. (2011). *İletişim Yetersizliği Olan Bireylere İletişim Becerilerini Kazandırmada “Resim Değiş-Tokuşuna Dayalı İletişim Sistemi” ile Yapılan Öğretimin Etkililiği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özcan, B. A. (2014). *Kurumsal İletişim Yönetimi Çerçevesinde İletişim Etkinlikleri ve Uygulamaları: Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Uygulama Örneği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özdayı, N. (2011). *Futbol Hakemlerinin Duygusal Zekâ ve İletişim Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

- Özdemir, A. (2006). *Üstün Yetenekli Öğrencilerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özdemir, A. (2012). *Beden Dili – Etkili İletişim – Etkili Konuşma*. Ankara: Altınpost Yayıncılık.
- Özdemir, M. (2015). *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Duygusal Zekâları ile Yaşam Doyumlarının İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özdemir Yaylacı, G. (2008). *Kariyer Yaşamında Duygusal Zekâ ve İletişim Yeteneği*. İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- Özer, D. (2011). *Etkili İletişim Becerilerinin Sosyal Ortama Uyum Sağlamadaki İşlevi: Fırat Üniversitesi Uygulaması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özerbaş Somuncuoğlu, D. H. (2004). *Durumlu Öğrenmenin Duygusal Zekâ Yeterliliklerinin Geliştirilmesine Etkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Öztekin, A. (2006). *Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Yöneticilerin Duygusal Zekâ Becerilerini Okul Yönetiminde Kullanma Düzeylerinin Değerlendirilmesi (Balıkesir İl Örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özyılmaz Akamca, G. ve Hamurcu, H. (2005). “Çoklu Zekâ Kuramı Tabanlı Öğretimin Öğrencilerin Fen Başarısı, Tutumları ve Hattırda Tutma Üzerindeki Etkileri”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (28), 178-187.
- Peltekoğlu, F. B. (2004). *Halkla İlişkiler Nedir*. İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Quebbeman, A. J. - Rozell, E. J. (2002). “Emotional Intelligence and Dispositional Affectivity as Moderators of Workplace Aggressi-

- on: The Impact on Behavior Choice”. *Human Resource Management Review*, 12, 125-143.
- Runde, J. A. (2017). *Benzersiz: Duygusal Zekâ ile Başarılı Bir Kariyer (Unequaled: Tips for Building a Successful Career through Emotional Intelligence)*. (Çev.: Onur Ataman). İstanbul: Sola Yayınları.
- Salovey, P. ve Mayer, J. D. (1990). “Emotional İntelligence”. *Cognition and Personality*, 9, 185-211.
- Seçer, H. Ş. (2007). “Çalışma Yaşamında Duygular ve Duygusal Emek: Sosyoloji, Psikoloji ve Örgüt Teorisi Açısından Bir Değerlendirme”, *Sosyal Siyaset Konferansları*, Kitap 50, 2007, 813-834.
- Selçuk, M. (2005). “Dini Danışma ve Rehberlik: Din Hizmetlerinde Halkla İlişkiler Açısından İletişim”. Cemal Tosun (Ed.). *Din Hizmetlerinde İletişim ve Halkla İlişkiler* (Yayın No:1048, s.109-118). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Semiz Köroğlu, G. (2006). *Sınıf Rehber Öğretmenlerinin Algılarına Göre Psikolojik Danışmanların Duygusal Zekâ Düzeyleri (Kırıkkale İli Örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Silkü, H. A. (2008). *Halkla İlişkiler Açısından İletişim Becerileri ve Liderlik*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sirem, S. (2009). *Duygusal Zekâ Düzeyi ve İş Tatmini İlişkinin Analizi: Afyonkarahisar İli Kamu Sağlık Çalışanlarına Yönelik Bir Uygulama*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sönmez, G. (2014). *Ergenlerde İletişim Becerileri ve Anne-Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Spahi, E. (2010). *Kosova ve Türkiyede Öğrenim Gören Üniversite Öğrencilerinin Duygusal Zekâ ve Denetim Odağı Düzeylerinin İnce-*

- lenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Stein, S. J. ve Book, H. E. (2003). *EQ Duygusal Zekâ ve Başarının Sırrı (The EQ Edge Emotional Intelligence and Your Success)*. (Çev.: Müjde Işık). İstanbul: Özgür Yayınları.
- Sü Eröz, S. (2011). *Duygusal Zekâ ve İletişim Arasındaki İlişki: Bir Uygulama*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Bursa: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şahin, A. (2007). *İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Kişiler Arası İletişim Becerileri ve Çatışma Yönetimi Stratejileri Arasındaki İlişki*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Antalya: Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şenbakar, K. (2015). *Elit Boksörlerde İletişim Becerilerinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Elazığ: Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Şenocak, E. (2012). *Çoklu Zekâ Kuramı Tabanlı Görsel Sanatlar Eğitimi Dersine Yönelik Öğretmen Görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şirin, G. (2007). *Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeyleriyle Stresle Başa Çıkma Tarzları Arasındaki İlişki*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tarhan, N. (2016). *Toplum Psikolojisi - Sosyal Şizofreniden Toplumsal Empatiye*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Tarhan, N. (2017). *Duyguların Psikolojisi ve Duygusal Zekâ*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Taşdemir, E. (2017). *Kişilerarası İletişim*. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Taştan, K., Aktürk, Z. ve Işık, M. (2015). Development and Validation of a Personality Type Inventory Based on Enneagram. Wonca Europe 2015 Conference (Poster). İstanbul. Erişim Tarihi: 03 Ocak 2016.

- Tayfun, R. (2009). *Etkili İletişim ve Beden Dili*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Taylı, A. (2016). “Kişilerarası İlişkiler ve İletişimde Duygusal Zekâ”. Alim Kaya (Ed.), *Kişilerarası İlişkiler ve Etkili İletişim* (s.222-247). Ankara: Pegem Akademi.
- Tekin Acar, F. (2001). *Duygusal Zekâ Yeteneklerinin Göreve Yönelik ve İnsana Yönelik Liderlik Davranışları ile İlişkisi: Banka Şube Müdürleri Üzerine Bir Alan Araştırması*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tekin Bender, M. (2006). *Resim-İş Eğitimi Öğrencilerinde Duygusal Zekâ ve Yaratıcılık İlişkileri*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tellan, D. (2012). *Kişilerarası İletişim*. (S. Y. Becerikli, Dü.). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Titrek, O. (2007). *IQ'dan EQ'ya Duyguları Zekice Yönetme*. Ankara: Pegem A. Yayıncılık.
- Tok, E. ve Sevinç, M. (2010).”Düşünme Becerileri Eğitiminin Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme Becerilerine Etkisi”. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:27, 67-82.
- Tok, S. (2008). *Performans Sporcusu ve Spor Yapmayan Üniversite Öğrencilerinde Duygusal Zekâ ile Kişilik Özelliklerinin Karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İzmir: Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Toktamışoğlu, M. (2004). *Aklın Öteki Sesi Duygusal Zekâyı Başarı*. İstanbul: Kapital Medya Hizmetleri.
- Tortop, N. ve Özer, M. A. (2013). *Halkla İlişkiler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Tufan, Ş. (2011). *Geliştirilen Duygusal Zekâ Eğitimi Programının Ortaöğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Duygusal Zekâ Düzeylerine Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Tunalı Özdemir, A. (2008). *Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Yeterlilikleri ile Duygusal Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Turanlı, A. (2007). *İlköğretim Okulu Müdürlerinin Duygusal Zekâ ve Öğretmenlerin İş Doyum Düzeyleri*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tutar, H. ve Yılmaz, M. K. (2003). *Genel İletişim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tutar, H., Yılmaz M. K. ve Eroğlu, Ö. (2017). *Genel ve Teknik İletişim*. Seçkin Yayıncılık.
- Türk Dil Kurumu, (t.y.). “duygu”. Erişim Tarihi: 30 Kasım 2015, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.56885851310591.60527394
- Türk Dil Kurumu, (t.y.). “zekâ”. Erişim Tarihi: 19 Aralık 2014, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&kelime=zek%C3%A2&uid=58140&guid=TDK.GTS.5493e9c5006758.88518403
- Türkel, Ç. (2010). *İlköğretim Öğrencilerinin Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyi İle Sosyal Uyum ve İletişim Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ulukuş, K. S. (2004). *Polis Odaklı Halkla İlişkiler ve Stres Yönetimi*. Ankara: Başkent Klîşe Matbaacılık.
- Ulutaş, İ. (2005). *Anasınınına Devam Eden Altı Yaş Çocuklarının Duygusal Zekâlarına Duygusal Zekâ Eğitiminin Etkisinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Uluyağcı, C. ve Karadaş, N. (2015). “Sözsüz İletişim”. Canan Uluyağcı (Ed.), Sözlü ve Sözsüz İletişim (s.82-103). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları.

- Uygur, G. (2014). *İlk ve Ortaokul Müdürlerinin İletişim Yeterlilikleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Uz Baş, A. (2016). “Kişilerarası İlişkiler ve İletişimde Güvenlik”. Alim Kaya (Ed.), *Kişilerarası İlişkiler ve Etkili İletişim* (s.174-194). Ankara: Pegem Akademi.
- Uzuner, A. (2012). *Yönetici Hemşirelerde Duygusal Zekâ ve Boyun Eğici Davranışların İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Üstünel, G. (2011). *Etkili İletişim Becerileri ve Beden Dili*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Tekirdağ: Namık Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Yalçın, A. ve Adiller, S. (2016). *Sözsüz İletişim (Şehir Efsanesi Olarak Beden Dili)*. İstanbul: Kapital Medya Hizmetleri.
- Yaşar, M. (2010). *Duygusal Zekâ ve Sporcu Performansı İlişkisi: Kayseri’de Bir Araştırma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yıldız, E., Aydoğdu Karaaslan, İ. ve Gültekin, B. (2008). “Polis Adaylarının Duygusal Zekâlarıyla Polislik Mesleğine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi: Rüştü Ünsal PMYO Örneği”. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, (9), 15-29.
- Yılmaz, C. (2014). *Kamu Kurumlarında Duygusal Zekâ ve Örgütsel İklimine Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karabük: Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yılmaz, İ. (2008). *Sporcu Alguları Çerçevesinde Farklı Spor Branşlarındaki Antrenörlerin Liderlik Davranış Analizleri ve İletişim Beceri Düzeyleri*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Yüksel, A. (2015). “Kültür ve Sözlü İletişim”. “Kültür ve Sözsüz İletişim”. Canan Uluyağcı (Ed.), *Sözlü ve Sözsüz İletişim* (s.60-81 ve s.126-149). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları.

- Yüksel, A. H. (2014). “İletişimin Tanımı ve Temel Bileşenleri”. Uğur Demiray (Ed.), *Etkili İletişim* (s.1-43). Ankara: Pegem A. Yayıncılık.
- Yüksel, M. (2006). *Duygusal Zekâ ve Performans İlişkisi (Bir Uygulama)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yüksel Şahin, F. (1997). *Grupla İletişim Becerileri Eğitiminin Üniversite Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeylerine Etkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yüksel Şahin, F. (2016). “İletişim Becerilerine Genel Bir Bakış”. Alim Kaya (Ed.), *Kişilerarası İlişkiler ve Etkili İletişim* (s.32-60). Ankara: Pegem Akademi.
- Zülal, A. (2004). “Duyguların Aynası Yüz İfadeleri”. *TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi*, Sayı:435, 46-48.
- www.beyintumorleritedavisi.com/beyin-anatomisi (Erişim Tarihi:02 Ocak 2015).
- www.paulekman.com/paul-ekman/ (Erişim Tarihi:26 Mart 2016).
- www.assignmentpoint.com/science/biology/limbic-system.html (Erişim Tarihi:08 Eylül 2017).